

መመሪያ ቁጥር ፲፱/3/2001

የግብር አቤቱታን የመመርመርና የውሳኔ አሰጣጥን ለመወሰን የወጣ የአፈጻጸም መመሪያ

1. አውጭው ባለሥልጣን

የአማራ ብሔራዊ ክልላዊ መንግስት ገቢዎች ባለሥልጣንን ለማቋቋም በወጣው አዋጅ ቁጥር 121/1998 አንቀጽ 17 ገንዘብና ኢኮኖሚ ልማት ቢሮው ይህንን አዋጅ ለማስፈጸም የሚያስፈልጉትን መመሪያዎች ለማውጣት ስልጣን በተሰጠው መሠረት ለሙከራ ትግበራ ወቅት ይህን መመሪያ አውጥቷል።

2. አጭር ርዕስ

ይህ መመሪያ በአማራ ብሔራዊ ክልላዊ መንግስት የግብር አቤቱታን ለመመርመርና የውሳኔ አሰጣጥን ለመወሰን የወጣ የአፈጻጸም መመሪያ ቁጥር ፲፱/3/2001 ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል።

3. የመመሪያው ተፈጻሚነት

ይህ መመሪያ ተፈጻሚ የሚሆነው በክልሉ የሚገኙ ግብር ከፋዮች በገቢ ግምት መብዛት፣ በመቀጫዎችና ወለድ ዕዳ ምክንያት በሚያቀርቡት የቅሬታ አቤቱታ ላይ ብቻ ይሆናል።

4. ትርጓሜ፡-

4.1 "የሥራ ሂደት ቡድን አባላት" ማለት በገቢ አሰባሰብና ክትትል መሰረታዊ የስራ ሂደት ለውጥ ጥናት የገቢ አሰባሰብና አወሳሰን ባለሙያዎች ቡድን ተብለው የተጠቀሱትን ይመለከታል።

4.2 "ንግድ ስራ" ማለት በማናቸውም ሰው አማካኝነት ለትርፍ የሚከናወን የኢንዱስትሪ፣ የንግድ፣ የግብርና የሙያ ወይም የጣልቃ ገብ ስራ እንቅስቃሴ ወይም በኢትዮጵያ የንግድ ሕግ እንደ ንግድ ስራ እውቅና የተሰጠው ማናቸውም ሌላ እንቅስቃሴ ነው።

4.3 "ግብር ከፋይ" ማለት በገቢ ግብር አዋጅ 76/94 መሠረት ግብር የመክፈል ግዴታ ያለበት ማናቸውም ሰው ነው።

5. ቅሬታ የማየት ኃላፊነት፡-

5.1 በገቢ አሰባሰብና ክትትል መሰረታዊ የሥራ ሂደት ለውጥ ጥናት የሥራ ሂደት አደረጃጀት መሰረት ግብር ለመወሰንና ለመሰብሰብ ኃላፊነት በተሰጣቸው የገቢ አሰባሰብና አወሳሰን ባለሙያዎች የሚከናወን ይሆናል።

5.2 በደረጃ 3 እና 4 ባሉ ገቢ ጽ/ቤቶች በመሠረታዊ የሥራ ሂደት ለውጥ ጥናት የስራ ሂደት አደረጃጀት መሰረት ግብር ለመወሰንና ለመሰብሰብ ኃላፊነት በተሰጠው የገቢ አሰባሰብና አወሳሰን ባለሙያ ሆኖ የመጨረሻ ውሳኔ በመስሪያ ቤቱ ኃላፊ ይሰጣል።

6. የሥራ ሂደት ቡድን አባላት ተግባርና ኃላፊነት፦

6.1 አቤቱታ ያቀረቡ ግብር ከፋዮችን ዝርዝር መረጃ በንግድ ዘርፍ አደራጅቶ የመያዝ፤

6.2 የቀረበውን ቅሬታ በተመለከተ ግብሩ የተወሰነው በዕለት ገቢ፣ በመረጃ ወይም በመዝገብ መሠረት መሆኑንና የተወሰደው ግምት ከድርጅቱ ገቢ ጋር ያለውን ተዛምዶ መመርመር፤

6.3 የቀረበው ቅሬታ ሥራ ባልተሰራበት ዘመን ግብር ተወሰነብኝ በሚል ከሆነ ሥራ የጀመረበትን ጊዜ የማጣራት፤

6.4 የቀረበው ጉዳይ ግብር መክፈል ሳይኖርባቸው ያለ አግባብ ግብር የተጣለባቸውን፣ መደበኛ ገቢ የሌላቸው የኅብረተሰብ ክፍሎች ወይም በተለያዩ ምክንያት የተጣለባቸውን ግብር የመክፈል አቅም የሌላቸውን ግብር ከፋዮች ጉዳይ ሲሆን በትክክል መክፈል የማይገባቸው ወይም የማይችሉ መሆኑን ምክንያቶችን የማጣራት፤

6.5 የሥራ ሂደት ቡድን አባላቱ አቤቱታዎችን በጋራ በመመርመርና የራሳቸውን ግንዛቤ በመጨመር በተጨማሪ መረጃዎች ላይ በመመስረት የቀረበውን የዕለት ገቢ ግምት እንደ አስፈላጊነቱ በመቀነስም ወይም በማፅናት የመወሰን፤

6.6 በቅሬታ አፈታቱ ያልተስማማ ግብር ከፋይ ይግባኝ ቢጠይቅ ስላስተላለፈው የውሳኔ ሃሳብ ሲጠይቅ በአስረጅነት ቀርቦ የማስረዳት ኃላፊነት

6.7 የቀረቡ አቤቱታዎችን በሚመረምርበት ጊዜ ግልፅ ያልሆነለት ካለ ከገቢ ግምት አሰራሩ ጋር ግንኙነት ያላቸውን ግለሰቦች አስጠርቶ የመጠየቅ መብት አለው።

6.8 ለገቢ ጽ/ቤቱ የቀረቡ አቤቱታዎች በሚመረመሩበት ጊዜ ገቢ ጽ/ቤቱ የሕግ ባለሙያ ካለው ቀጣይ የግብር ይግባኝ ጉዳዮችን ጽ/ቤቱን ወክሎ የሚከራከር ስለሚሆን በጉዳዩ ላይ በቂ ዕውቀት እንዲኖረው ድምፅ አልባ ሆኖ አብሮ እንዲሠራ ይደረጋል።

7. የሥራ ሂደት ቡድን አባላት የአሰራር ሥነ-ሥርዓት

7.1 በጽ/ቤቱ ከሚገኙ የሥራ ሂደቱ ቡድን አባላት በደረጃ 1 ገቢ ጽ/ቤቶች ቢያንስ 4ቱ ፣ በደረጃ 2 ገቢ ጽ/ቤቶች ቢያንስ 2ቱ መገኘት ይኖርባቸዋል፤

7.2 የገቢ አሰባሰብና አወሳሰን አባላት በአብዛኛው የተደገፈ የውሳኔ ሃሳብ የቡድኑ የውሳኔ ሃሳብ ይሆናል፤ ድምጹ እኩል ለእኩል የተከፈለ እንደሆነ ተጨማሪ መረጃዎችን በማሰባሰብ ይወስናል፤ አሁንም ድምጹ እኩል ከሆነ የተሻለውን የገቢ ግምት የደገፉት ድምጽ የቡድን አባላቱ የውሳኔ ሃሳብ ይሆናል፤

7.3 የገቢ አወሳሰንና አሰባሰብ ባለሙያዎች ቡድን አባላት ቅሬታዎች እስከቀረቡ ጊዜ ድረስ ዘወትር የመደበኛ ስራቸው አካል አድርገው በመቁጠር ይሠራሉ።

7.4 የሚቀርበው አቤቱታ ከአንድ የሥራ ቀን በላይ የሆነ ጊዜ የሚጠይቅ ሲሆን ቅሬታዎችን እየተመዘገበ ቀጠሮ ይሰጣል፤ በግብር ከፋዩ የቀረቡ ቅሬታዎች እጅግ ቢበዛ ከአምስት የሥራ ቀናት በላይ ቀጠሮ መሰጠት የለበትም። ግብር ከፋዩ ቀጠሮ ሲሰጠው ለተቀጠረበት ጊዜ መተማመኛ ይሰጠዋል፤

7.5 ጉዳዩ ከአንድ የሥራ ቀን በላይ የሆነ ጊዜ የሚጠይቅ ሲሆን ብቻ ለግብር ከፋዩ ቀጠሮ እንዲሰጠው ይደረጋል። ከአንድ የሥራ ቀን በላይ የሆነ ጊዜ የማይጠይቅ ከሆነ ግን ወዲያውኑ ምላሽ ይሰጠዋል።

7.6. ቅሬታ ያቀረበው ግብር ከፋይ በተቀጠረበት ጊዜ ሲገኝ ወይም ወዲያውኑ እንዲታይለት ሲወሰን ጉዳዩ በ8 ሰዓታት ውስጥ አልቆ እንዲደርሰው ይደረጋል። በተቀጠረበት ጊዜ ውሳኔ ያልተሰጠው ግብር ከፋይ በተሰጠው የቀጠሮ መተማመኛ መሠረት ላባከነው ጊዜ ባለሙያዎቹ ተጠያቂ ሆነው የባለጉዳዩ ቅሬታ ወዲያውኑ እንዲታይ ይደረጋል።

7.7 የሥራ ሂደቱ ቡድን አባላት የሥራ ጊዛቸውን አክብረው የመገኘትና አቤቱታዎችን ሲመረመሩ የቡድኑን አሠራር የሚመለከቱ ጉዳዮችን በሚስጥር የመጠበቅ ኃላፊነት አለባቸው።

7.8 በውሳኔ ቅጽ ላይ የአባላቱ ፊርማ ይቀመጣል።

7.9 ግብር ከፋዩ በተሰጠው ውሳኔ ያልተስማማ እንደሆነ እና ይግባኝ ከጠየቀ ይህንኑ ወዲያውኑ በማረጋገጥ አስፈላጊ መስፈርቶችን በማሟላት ውሳኔ ከተሰጠበት ቀን ቀጥሎ ባለው አንድ የሥራ ቀን ውስጥ የሥራ ሂደቱ ቡድን አባላት ጉዳዩን ከዚህ መመሪያ ጋር አባሪ በተደረገው ቅጽ 01 መሠረት ለይግባኝ ያስተላልፋሉ፤ እንዲሁም የተላለፈው ጉዳይ መድረሱን ያረጋግጣሉ።

7.10 ሁለት የግብር ይግባኝ ሰሚ ጉባኤ ባለባቸው ከተማ አስተዳደሮች ቀጥታ ወደ ግብር ይግባኝ ሰሚ ጉባኤ ሳይሄዱ ቅሬታቸውን ለገቢ ጽ/ቤቶች አቅርበው በተሰጣቸው ውሳኔ ያልተስማሙ ግብር ከፋዮች ሲኖሩ ገቢ ጽ/ቤቱ አቤቱታዎችን ለሁለቱም ጉባኤዎች እኩል በማከፋፈል ማስረጃዎችን ያስተላልፋል።

7.11 በተሰጣቸው ውሳኔ የተስማሙት ግብር ከፋዮች የግብር ዕዳ ካለባቸው ወዲያውኑ ወይም የክፍያ ጊዜ ገደብ ጠይቀው እንዲከፍሉ ይደረጋል፤

8. ሪፖርት ስለማቅረብ

ስለቀረቡ ቅሬታዎች ስለተሰጣቸው ውሳኔዎች በተመለከተ የገቢ አሰባሰብና አወሳሰን ባለሙያዎች ቡድን አባላት በየዕለቱ ለስራ ሂደት አስተባባሪ ጉዳዮችን ከዚህ መመሪያ ጋር አባሪ በተደረገው ቅጽ 1 መሰረት በዝርዝር ሪፖርት ያቀርባሉ።

9. መመሪያው የሚጸናበት ቀን

ይህ መመሪያ ከየካቲት 1 ቀን 2001 ዓ.ም ጀምሮ የፀና ይሆናል

የአማራ ብሄራዊ ክልል መንግስት
የገቢዎች ባለሥልጣን
ባሕር ዳር

